

postmottak@pbe.oslo.kommune.no

Oslo, 23.12.2021

Saknr. 202108345 - 6 (201913053 - 9)

Høringsvar – Rådgivende byarkitekt i Oslo kommune

Vi viser til mottatt høringsbrev og medfølgende høringsnotat datert 15.11.2021 der vi er invitert til å komme med merknader.

Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening (NIL) er en faginteresseorganisasjon for interiørarkitekter og møbeldesignere med universitetsutdannelse på mastergradsnivå.

NIL er meget positive til rådgivende byarkitekt i Oslo kommune

NIL ser meget positivt på at Oslo kommune ønsker å utvikle og bidra til større forståelse for arkitektens betydning for samfunnet ved å etablere rolle som rådgivende byarkitekt for Oslo kommune. Vi støtter derfor opprettelsen av en byarkitekt i Oslo kommune.

NIL mener en egen rådgivende byarkitekt i Oslo vil være viktig i gjennomføringen av byrådets vedtatte politikk og kommuneplan, ved å være en uavhengig rådgiver internt og eksternt.

For at Byarkitekten i Oslo kommune reelt skal kunne opptre som uavhengig rådgiver, mener NIL at ingen av de to skisserte alternative vil fungere optimalt:

Alternativ A: Rådet for byarkitektur i Oslo kommune, rådets leder som byarkitekt.

Alternativ B: Kombinasjonsløsning der byarkitekten innplasseres i PBE og samtidig fungerer som leder for rådet for byarkitektur.

Fristilt rådgivende byarkitekt i Oslo, etter «Bergensmodellen»

NIL har med stor interesse lest møtereferatet fra åpent møte i Rådet for byarkitektur til Oslo kommune 12.10.2021 hvor rådets anbefaling er at Byarkitekten er fristilt Plan- og bygningsetaten (PBE), og deres videre anbefaling om at byarkitekten i Oslo ikke skal lede Rådet for byarkitektur. Denne rolleavklaringen begrunnes i at en byarkitekt i Oslo bør være en ekstern stemme fristilt andre etater og kunne jobbe på tvers i organisasjonen i Oslo kommune.

NIL er meget positive til en byarkitekt i Oslo som en egen etatsdirektør, med en liten stab – etter «Bergensmodellen: Byarkitekt som en egen etatsdirektør, med liten stab», i tråd med PBEs alternativ 5. *Opprettelse av byarkitekt som en fagetat for arkitektur* i PBEs vurdering og anbefaling 07.01.2021.

Byarkitekt med (liten) stab utgjør et identifiserbart fagmiljø – og blir mer synlig

Å opprette en Byarkitekt med (liten) stab som en egen etat gjør at etaten blir mer synlig utad. Det vil være et lett identifiserbart fagmiljø. Dette vil kunne ha mye å si for den utadrettede virksomheten til en byarkitekt; altså formidling til media og befolkning, for å skape forståelse og begeistring for arkitektur. Synlighet er et viktig argument for i det hele tatt å innføre en byarkitektfunksjon i en kommuneorganisasjon.

Sammensetning av stabskompetanse innen arkitektur

På vegne av medlemmene i NIL ønsker vi å presisere at interiørarkitektur er like viktig for byplanlegging som landskapsarkitektur og bygningsarkitektur. Et bygg uten et godt program, innhold og/eller funksjon, gir ikke mye hverken til nærmiljø eller den helhetlige byutviklingen. Noe av dette arbeidet overlapper med arkitektens bidrag, men her er det viktig å ha med seg at interiørarkitekten besitter ekspertkompetanse på innvendig

arkitektur og må følgelig også ha en viktig rolle i byplanlegging på linje med landskapsarkitekter og bygningsarkitekter. Slik oppnår vi et godt samspill mellom ute og inne, hvor gater, mellomrom, fasadeuttrykk, torg, møteplasser og byggenes indre liv og aktiviteter spiller på lag og utfyller hverandre. Byggenes indre liv smitter over til bybildet og interiørarkitekturen vil i mange tilfelle være avgjørende for de besøkendes opplevelse av et sted. Deichmanske bibliotek i Bjørvika er et godt eksempel på hva man kan oppnå når et variert funksjonsprogram og samspill mellom bygget og byen, ute og inne får lov til å utvikle seg på lik linje. Slik skaper vi gode steder å være for menneskene som skal bruke byen.

Innspill til Byarkitektens mandat

NIL ønsker å trekke frem noen sentrale områder:

- Byarkitekten må ha en posisjon som er mest mulig fristilt og som har direkte tilgang til andre politiske områder, ikke bare på tvers av arkitekturfagene, det vil understreke mangfoldet og viktigheten av all arkitektur.
- Byarkitekten bør ha et overordnet ansvar for at Oslos arkitektur i tillegg til å være mangfoldig, nyskapende og vakker også har fokus på gjenbruk, sirkulære løsninger, holdbarhet, funksjonalitet, holistisk tilnærming - samt skal være samlende og trygghetsskapende.
- Byarkitekten må ha fokus på at bærekraft er med og bidrar til at kommunen oppnår målet om økt boligbygging - uten at det går på bekostning av bokvalitet.

Fast ansettelse

Med bakgrunn i NILs støtte til en modell der det opprettes en egen fagetat med etatsdirektør og en tilhørende stab, anbefales at det er en 100 % stilling for etatsdirektør på lik linje med andre etatsdirektører i Oslo kommune. Byarkitektens stab bør bestå av 3-4 fast ansatte i 100 % stillinger.

Kvalifikasjonskrav

Det bør være tydelig i ansettelsesprosessen at Byarkitektens etatsdirektør skal ha *arkitektfaglig* bakgrunn, slik at stillingen er aktuell for personer med ulike profesjonsutdannelse innen arkitektur. Personlig egnethet til å lede stab, være synlig i offentligheten og det offentlige ordskiftet - samt ha innsikt i politiske prosesser bør tillegges vekt.

Byarkitektens stab må bestå av et tverrfaglig team som samlet besitter kompetanse innen plan-, arkitektur- og byformfaglig kompetanse når det gjelder arkitektur, interiør, landskap, byplan, gater, mobilitet, bærekraft, klima og miljø.

Oppsummering

NIL ser meget positivt på at Oslo kommune ønsker å utvikle og bidra til større forståelse for arkitektens betydning for samfunnet ved å etablere rolle som rådgivende byarkitekt for Oslo kommune. Vi støtter derfor opprettelsen av en byarkitekt i Oslo kommune.

NIL mener at Byarkitekten i Oslo bør etableres som en egen etatsdirektør – etter «Bergensmodellen: Byarkitekt som en egen etatsdirektør, med liten stab» - og at staben må bestå av alle arkitekturdisiplinene inkludert interiørarkitektur.

Med vennlig hilsen

**Norske interiørarkitekters og
møbeldesigneres landsforening**

Mona Lise Lien

Daglig leder

971 76 230

mona.lise.lien@nil.no

Monica D. Heck

President

900 31 230

president@nil.no